

Innehåll

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning.....	2
2 Översikt av strategisammanhanget	4
2.1 Förändringar i strategisammanhanget.....	4
2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget	6
2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer	7
2.4 Integrering av perspektiven.....	7
3 Resultatredovisning.....	9
Sidas bidrag till förändring på strateginivå.....	9
3.1 Stödområde 1: Fler arbetstillfällen samt utvecklade energi- och jordbruksmarknader	10
3.1.1 Mål 1.1: Ökad tillgång till trygg och hållbar energi.....	10
3.1.2 Mål 1.2 Utvecklade marknader i jordbruksproduktionen.....	11
3.1.3 Mål 1.3 Ökad rättssäkerhet kring landrättigheter.....	12
3.2 Stödområde 2: Förbättrad utbildning och ökat företagande	13
3.2.1 Mål 2.1 Ökat antal flickor och pojkar som tillgodogör sig grundläggande kunskaper i skolan	13
3.2.2 Mål 2.2 Ökat antal unga som genomgår yrkesutbildning.....	15
3.2.3 Mål 2.3 Ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta företag	15
3.3 Stödområde 3: Stärkt demokratiskt ansvarsutkrävande och transparens samt ökad kunskap om mänskliga rättigheter.....	16
3.3.1 Mål 3.1 Ökad kapacitet och minskad korruption i den tanzaniska offentliga förvaltningen	16
3.3.2 Mål 3.2 Stärkt kapacitet inom det civila samhället att utkräva ansvar och ökad kunskap om mänskliga rättigheter	17
4. Implikationer för innevarande strategiperiod	19
Bilaga 1 P6 rapport Tanzania 2019	

Om strategirapporten – syfte och upplägg

Syftet med strategirapporten är rapportera Sidas strategigenomförande till UD. Strategirapporten tjänar som underlag till vårsamråden med Utrikesdepartementet (UD) samt till Regeringskansliets (RK) resultatrapportering. Sida är avsändare och UD är målgrupp för och mottagare av strategirapporten.

Vid sidan av strategirapporten redovisar Sida sin verksamhet till regeringen genom årsredovisningen. Denna inkluderar redovisning från strategigenomförandet på en övergripande nivå per strategi. Strategirapporten går djupare och redogör för strategigenomförandet per strategimål för varje strategi och drar även framåtblickande slutsatser.

Strategirapporten är utformad i enlighet med regeringens riktlinjer för strategier. Strategirapporten ska redovisa, analysera och bedöma resultaten av strategigenomförandet i förhållande till angivna strategimål¹ samt redogöra för implikationer för det fortsatta strategigenomförandet. Vid behov ska rapporten redovisa förändringar i förutsättningarna för genomförandet. Det finns tre typer av strategirapporter: Strategirapport år 1, årlig strategirapport och fördjupad strategirapport.

1. **Strategirapport år 1** skrivs för strategiperiodens första år efter genomförd operationalisering. Rapporten sammanfattar slutsatser och redovisar resultat från genomförandet av föregående strategi (i de fall det finns en tidigare strategi). Denna strategirapport redogör även för den förändringsteori som ligger till grund för Sidas stöd inom strategin, centrala överväganden samt hur verksamheten ska genomföras och följas upp under strategiperioden.
2. **Den årliga strategirapporten** skrivs för de år då varken en fördjupad översyn eller operationalisering genomförts.
3. **Den fördjupade strategirapporten** skrivs näst sista året av strategin efter att en fördjupad översyn genomförts. Rapporten redogör för slutsatserna från den fördjupade översyn av strategigenomförandet som sker en gång per strategi. Den fördjupade strategirapporten ska sammanfatta genomförandet av hela strategin hittills² (bl.a. analys av resultat per strategimål) samt ge tydliga rekommendationer inför kommande strategiperiod. Den fördjupade strategirapporten utgör Sidas huvudtillfälle att lämna rekommendationer till regeringens anvisningar inför ny strategi.

Strategirapporten är en lägesuppdatering av strategigenomförandet och bedömer resultat sedan den senaste strategirapporten. Strategirapporten bygger på det underlag som finns tillgängligt vid tillfället för strategirapportens framtagande (t.ex. rapportering, reserapporter, studier, utvärderingar, analyser och anteckningar från partnermöten).

¹ I de tidigare resultatstrategierna används begreppet *resultat*. Denna mall använder genomgående begreppet *strategimål* i linje med nya riktlinjer för strategier. I resultatstrategierna är resultaten klustrade kring *resultatområden*. Mallen använder dock genomgående begreppet *stödområde*.

² Dvs. från strategins början fram till 15/3.

Kapitel 1 sammanfattar Sidas bedömning av strategigenomförandet per strategimål. **Kapitel 2** ger en översikt av strategisammanhanget och beskriver den kontext (tematisk/geografisk) i vilken strategin genomförs. **Kapitel 3** redovisar resultat från strategigenomförandet. **Kapitel 4** redogör för eventuella implikationer för det fortsatta strategigenomförandet som behöver lyftas till UD samt rekommendationer inför kommande strategi.

”**Trafikljusen**” är Sidas viktigaste signalsystem för att följa hur det går i strategigenomförandet. En bedömning görs för varje strategimål och ger en snabb överblick av nuläget. Bedömningen och motiveringen till denna utgör narrativet i resultatredovisningen (kapitel 3) i strategirapporten. I strategirapporten bedöms två aspekter:

3.1.1.1 Utveckling mot strategimålet: Strategimålen anger vad Sidas arbete ska bidra till under en angiven strategiperiod och utgör den huvudsakliga styrningen i strategigenomförandet. Trafikljusbedömning för *utveckling mot strategimålet* används för att få en snabb uppfattning om utvecklingstrender inom de målområden i kontexter där Sida är aktiv. Sidas insatser kan vara med och påverka utvecklingstrender inom de områden där vi är aktiva, men det handlar ofta om större komplexa och långsiktiga förändringar på nationell, regional och/eller global nivå, där ett stort antal faktorer utanför Sidas kontroll inverkar på utvecklingen i kontexten. Trafikljusbedömningen och färgsättningen motiveras och beläggs utifrån tillgänglig statistik, källor eller rapporter.

Bedömning av utvecklingstrender i kontexten i förhållande till **strategimålen**:

Grön: Utvecklingen går framåt

Gul: Utvecklingen går delvis framåt eller delvis bakåt

Röd: Utvecklingen går bakåt

3.1.1.2 Portföljens relevans: Sidas strävan är att sätta samman och upprätthålla en relevant och väl avvägd portfölj i förhållande till utvecklingsutmaningar i respektive strategikontext, strategins mål och Sidas ambitioner avseende förväntade förändringar och resultat. *Portföljens relevans*, dvs. om Sida har satt samman en väl avvägd portfölj av insatser och aktiviteter som bedöms bidra till förändring i linje med strategimålet.

Sida måste löpande justera sin förändringsteori och portfölj utifrån olika aspekter:

(i) föränderlig kontext och sammanhang, (ii) efter den styrning som myndigheten får och (iii) beroende på om aktiviteter inte gett eller förväntas ge resultat. Trafikljusbedömningen och färgsättningen av detta trafikljus beaktar och utgår från dessa aspekter.

Bedömning av **portföljens relevans**:

Grön: Portföljen är relevant

Gul: Portföljen är delvis relevant

Röd: Portföljen är inte relevant

1 Sidas bedömning av strategigenomförandet – en sammanfattning

Fler arbetstillfällen, utvecklade energi- och jordbruksmarknader	Mål	Portfölj
Ökad tillgång till trygg och hållbar energi		
Utvecklade marknader i jordbruksproduktionen		
Ökad rättssäkerhet kring landrättigheter		
Förbättrad utbildning och ökat företagande		
Ökat antal flickor och pojkar som tillgodogör sig gruläggande kunskaper		
Ökat antal unga som genomgår yrkesutbildning		
Ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta företag		
Stärkt demokratiskt ansvarsutkrävande och transparens samt ökad kunskap om mänskliga rättigheter		
Ökad kapacitet och minskad korruption i den tanzaniska förvaltningen		
Stärkt kapacitet inom det civila samhället att utkräva ansvar och ökad kunskap om mänskliga rättigheter		

2 Översikt av strategisammanhanget

Totalt strategibelopp: 5 502 MSEK	Utbetalat belopp hittills: 4 974 MSEK	Antal insatser 2019: 69
---	---	-----------------------------------

2.1 Förändringar i strategisammanhanget

De främsta kontextuella förändringarna under 2019 som påverkat genomförandet av strategin är:

- Ett krympande demokratiskt utrymme och minskad respekt för, främst, de civila och politiska rättigheterna;
- Utmanade affärsklimat med en privatsektor som går kräftgång;
- Avtagande minskning i inkomstfattigdom och ett ökat antal personer som lever i extrem fattigdom;
- Ökade inskrivningstal i skolan till följd av avgiftsfri grundskola, men stora utmaningar avseende utbildningens kvalitet och tillräckliga resurser för att möta ökningen av antalet elever.

Under 2019 har det demokratiska utrymmet krympt ytterligare. Regeringen fortsatte under 2019 att anta ny lagstiftning med syfte att begränsa oppositionens, civila samhällets och mediernas utrymme. En ny lagstiftning, som reglerar politiska partiers verksamhet, antogs under 2019, vilken undergräver oppositionens rättigheter ytterligare. Oppositionen utsätts också för betydande trakasserier, våld och

andra provokationer. I juni 2019 ändrades även ett antal lagar vilket medfört ökad registreringsplikt för civila samhällsorganisationer. Regeringen säger sig vilja effektivisera medan kritiker anser att lagen främst avser öka regleringen och därmed kontrollen över ideella sektorn. Registratorerna (för frivilligorganisationer och för politiska partier) får, till följd av dessa lagar, mycket breda befogenheter att inhämta information från dessa aktörer, att utreda dem, och att stänga ned dem.

Mediefriheten fortsätter att begränsas. I Reportrar utan gränser pressfrihetsindex har Tanzania dalat från plats 69 av 180 länder (2014) till 108 (2019).

Lokalvalen som genomfördes på fastlandet (ej Zanzibar) i november 2019 för att välja representanter till förtroendeuppdrag på stats-, by-, och gatunivå, var ett stort bakslag för demokratins utveckling i Tanzania. CCM fick 99,77% av rösterna och de ledande oppositionspartierna bojkottade valen efter att systematiskt ha blivit hindrade av myndigheterna att anmäla sina kandidater.

Det fortsatt minskande demokratiska utrymmet påverkade direkt resultatområde tre i strategin om stärkt demokratiskt ansvar och en ökad medvetenhet om mänskliga rättigheter. Inte minst innebär förändringarna att förutsättningarna för partners inom det civila samhället ändras successivt. Inom dialogprojektet ”Open Space” har ambassaden tagit fram en kartläggning av de ändrade förutsättningarna med användbara rekommendationer för anpassning av samarbetet. I övrigt har fokus 2019 legat på att genomföra de förstärkningar av portföljen som beslutades om 2018 med nya insatser till MR-försvare och strategiska aktörer inom civilsamhället.³

Bedömningarna av tillväxttakten 2019 har haft en spridning mellan 4% (IMF i april 2019) och 7% (regeringen), och både Världsbanken och IMF är tydliga med att ingående data i nationalräkenskaperna är mycket svag, vilket gör att beräkningar av BNP är behäftade med stor osäkerhet. Troligen trycker de stora offentliga investeringarna i infrastruktur upp tillväxttakten på över 5%. Den privata sektorn fortsätter dock att gå kräftgång p.g.a. utmanade affärsklimat som präglas av stor osäkerhet. Konsekvenserna har blivit mer påtagliga det senaste året med lägre investeringsvilja bland privata aktörer, inte minst utländska investerare.

Utvecklingen innebär att relevansen av stödet inom resultatområde ett och två till marknadsutveckling med särskilt fokus på affärsklimat, jobbskapande och jordbruket stärks ytterligare. Särskilt viktigt att fortsätta att arbeta med en marknadssystemansats när affärsklimatet är utmanande och att stärka aktörerna på marknaden.

Inom utbildning ser ambassaden en fortsatt positiv utveckling vad gäller inskrivningsgraden i skolan tack vare införandet av kostnadsfri grundskola. Kvalitén i lärandet, tillgången till skolor och lärare och flickors rätt till skolgång är fortsatt stora utmaningar och flera reformer inom sektorn pågår för att möta behoven. Världsbanken har spelat en nyckelroll i dialogen om flickors rätt till skolgång då de krävt att 50 miljoner USD öronmärks specifikt till unga mödrar och gravida flickors skolgång.

Den delvis positiva utvecklingen inom utbildning samt den starka ledningen från utbildningsministeriet ger goda förutsättningar för stödet under resultatområde två. Inriktningen i portföljen på flickors rätt till skolgång har stärkts med ytterligare specifikt stöd.

³ Insatsnummer 12394, 12447

Under 2019 publicerades också resultaten från den senaste hushållsbudgetundersökningen. Denna visar att takten i fattigdomsminskningen mattats av och att antalet personer i inkomstfattigdom ökat från 12 miljoner 2012 till 14 miljoner 2018. Vidare visade hushållsundersökningen att ojämlikheten ökar med en försämrad gini coefficient.⁴ Ambassaden säkerställde 2019 ett tydligt fokus på minskad fattigdom och människor i fattigdom genom att integrera MDPA i planerings- och rapporteringscykeln. Under 2019 genomfördes också en målgruppsanalys vars resultat vävs in i den kommande operationaliseringen.

2.2 Sveriges roll i strategisammanhanget

Tabell 1. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 8%	Strategins andel av det totala biståndet utgör 6%.
Det finns ett gemensamt ramverk för givarkoordinering "Development Cooperation Framework" (DCF) men ingen gemensam samarbetsstrategi	Det finns ingen särskild gemensam EU-strategi. Status på EU-gemensamprogrammering: SE och EU Delegationen samverkar bilateralt inom flera områden, men lågt intresse bland medlemsländerna för gemensamprogrammering.
De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är (inom statsbudgeten): Världsbanken, Afrikanska Utvecklingsbanken, Globala fonden, Sverige, EU (enligt siffror från 2018)	Sverige är den fjärde största givaren (inom statsbudgeten). Av EU MS är Sverige den största givaren. (enligt siffror från 2018)
Det finns ännu inget EU-delegerat samarbete	

Biståndet spelar fortsatt en viktig roll inom många sektorer. Den relativa totala volymen på biståndet till/genom statsbudgeten ser ut att ha stabiliserats på en nivå kring 8% efter tidigare mycket högre nivåer under perioden av generellt budgetstöd.⁵ Dialogen mellan givarna och regeringen var mycket sval under 2019. Världsbanken villkorade nya beslut på program till att statistiklagstiftningen skulle ändras tillbaka, att flickor skulle ha full rätt till skolgång och att minoritetsgruppers rättigheter, särskilt HBTQI, inte skulle hotas, samtidigt som EUs relation till regeringen frös efter att dåvarande EU ambassadören tvingades lämna i slutet av 2018. Dialogen på sektornivå fortlöpte i de flesta fall effektivt. För Sverige innebar utvecklingen vissa begränsningar vad gällde dialogen i förberedandet av den nya strategin. Möjligheterna till dialog förbättrades i slutet av 2019 i och med att statistiklagstiftningen ändrades och EU avslutade sin översyn av samarbetet samt fick en ny EU ambassadör ackrediterad.

Sverige arbetar aktivt med koordinering i sektorgrupperna med andra givare och relevanta tanzaniska partners. Det svenska biståndet utgör 6% av det totala biståndet till statsbudgeten (inklusive lån). Sverige har under 2019 varit ordförande i den övergripande koordineringsgruppen för utvecklingssamarbetet på biståndsrådsnivå, ordförande i givargruppen för energi samt gått in som ordförande i investeringskommitteen för "Financial Sector Deepening Trust" (FSDT), ordförande för Agriculture Markets Development Trust (AMDT), samt medordförande i givargruppen för "Productive Social Safety Net" (PSSN).

Dialogen med representanter för det svenska civilsamhället har stärkts under året genom en delegationsresa till Tanzania följt av aktiva bidrag till strategiunderlaget och en pågående diskussion

⁴ World Bank, December 2019, Tanzania Mainland Poverty Assessment, Executive Summary, sid 20

⁵ Speech by the minister for finance and planning, Hon. Dr. Philip I Mpango, presenting to the national assembly, the estimates of government revenue and expenditure 2019/20. 13 juni. Sid 60

med Sida/CIVSAM om en innovativ gemensam ansats där en handfull svenska organisationer strävar efter att öka sina aktiviteter för att stärka det demokratiska utrymmet i Östafrika.

Sidas garantinsats om 20 MUSD är nu fullt utnyttjad och har mobiliserat kommersiella lån om 125,3 USD till 642 733 små- och medelstora bönder.⁶

2.3 Synergier med andra svenska strategier och aktörer

Synergier med *Strategi för forskningssamarbete och forskning inom utvecklingssamarbetet 2015–2021*, utnyttjas bl.a. genom att koppla ihop aktörer inom privata sektorn med forskning via stöd till innovation. Det finns även flera synergier med *Strategin för SRHR i Afrika söder om Sahara* och *Strategi för Sveriges regionala utvecklingssamarbete med Afrika söder om Sahara 2016–2021*, inom SRHR samt på energiområdet. Den regionala SRHR strategin ökade stödet till Tanzania inklusive Zanzibar genom UNESCO som genomför ”Comprehensive Sexuality Education”, som svar på flickors svåra situation i Tanzania.

Synergier med globala strategier utnyttjas också, där Sidas globala stöd till ”Global Partnership for Education” (GPE) väl matchas av utlandsmyndighetens roll som så kallad Grant Agent för GPE i Tanzania inklusive Zanzibar, samt det bilaterala stödet till UNDP.⁷

Stöd till utvecklandet av ett nationellt multidimensionellt fattigdomsindex för Tanzania kanaliseras via den globala strategin för sociala sektorer, där synergier mellan kärnstödet till Oxford Poverty and Human Development Initiative och deras aktiviteter i Tanzania stöds.⁸

Nätverken har en viktig funktion i att facilitera utbyte mellan strategier. Ambassaden deltar i utbildningsnätverket, anti-korruptionsnätverket, analytikernätverket, nätverket för demokratisk samhällsstyrning, jämställdhetsnätverket samt PowerAfrica.

2.4 Integrering av perspektiven

Sida använder multidimensionell fattigdomsanalys (MDPA) som vertyg för integrering av *fattiga människors perspektiv* på strateginivå och i insatser samt för samlad ansats till all fem perspektiven. Sida säkerställer hög prioritering av de allra fattigaste i de olika delar av strategigenomförandet genom att tillämpa en årscykel-ansats för MDPA. Denna ansats stödjer en rullande gemensam analys av fattigdom och utveckling samt av portföljen. Under 2019 utvecklades en målgruppsanalys som visade att cirka 60-80 procent av portföljens volym når de allra fattigaste/mest sårbara. Systematisk användning av MDPA i uppföljningen av vissa insatser inom jordbruksportföljen har gjort att betydelsen av makt och röst och framför allt kvinnors ekonomiska egenmakt framträtt ännu tydligare.

Sida använder det *rättighetsbaserade angreppssättet* som verktyg för att integrera rättighetsperspektivet på strateginivå och i insatser. Sidas arbete med MDPA stödjer vidare reflektion kring perspektivet t.ex. grad av diskriminering eller deltagande genom analys av tillgång till möjligheter och val eller innehav av makt och röst. Därmed är användningen av verktygen ömsesidigt

⁶ PASS Update report in Re-guarantee Concept note, 2020, sid 4

⁷ Insatsnummer 32000100, 32000101, 32000102

⁸ Insatsnummer: 1142

förstärkande. Målgruppsanalysen från 2019 utgör en baslinje för både ambassadens MDPA analys och rättighetsbaserade arbete framöver. En mindre situationsanalys avseende den interna kompetensen på det rättighetsbaserade angreppssättet genomfördes 2019. Resultatet visade på ett behov att förnya de anställdas kunskaper gällande perspektivet. Kapacitetsstärkande insatser planeras tidigt 2020.

Jämställdhetsperspektivet är integrerat tvärs igenom strategin och insatserna. Riktat stöd för jämställdhet går till strategiska civilsamhällsorganisationer.⁹ Integrering av jämställdhet har särskilt arbetats med inom utbildning, jordbruksmarknader, och privatsektorutveckling. Ett program initierades 2017/2018 ett program för partners inom dessa områden där deltagarna samlas regelbundet för workshops med deltagandeansats. Programmet är inne på sitt tredje år och har bl.a. lett till att partners kartlagt värdekedjor med ett jämställdhetsperspektiv, samt identifierat särskilda aktiviteter för integrering av ett jämställdhet. PASS, som når ut till drygt 600 000 bönder, har, som ett resultat av deltagandet i integreringsaktiviteter, utvecklat sin organisation med bl.a. en särskild jämställdhetsplan, och framför allt med ökat fokus på aktiviteter för att nå ut till bönder som är kvinnor.¹⁰¹¹ PASS har bl.a. ingått kontrakt med fyra banker för att ökat tillgången till kapital för bönder som är kvinnor. Samarbete har också utvecklats mellan ambassadens partners. Exempelvis arbetar PASS med Tanzania Horticulture Association (TAHA) för att tillsammans stärka kvinnliga lantbrukares tillgång till kapital. Drygt 30 kvinnor har länkats med finansiella institutioner och kunde tillgå lån värt ca. 60 miljoner TSH (ca. 250 000 SEK).¹²

Sida integrerar *miljö- och klimatperspektivet* på insatsnivå samt på strateginivå. På strateginivå hanteras perspektivet genom två övergripande insatser¹³, som förväntas få dels generellt genomslag i den centrala och lokala förvaltningens miljöarbete, dels specifikt genomslag för policyutveckling kring den mycket problematiska användningen av träkol.

Utöver ovanstående så hanteras miljö och klimat även inom de insatser där det bedöms relevant och meningsfullt. Exempelvis har hela energiportföljen ett tydligt klimatperspektiv som delmål. Det omfattande infrastrukturprojektet Makambako-Songea¹⁴, som anslutit stora delar av södra Tanzania till det nationella elnätet, togs i drift under 2019 vilket ledde till att drygt 10 MW av diesel-eldade kraftverk kunde tas ur drift.¹⁵ Inom insatser för småskaliga energilösningar¹⁶ på landsbygden har under 2019 ytterligare 10 MW förnybar energikraft installerats, mestadels baserat på sol eller vattenkraft. Inom ambassadens enda garanti-insats Private Agricultural Sector Support, PASS¹⁷, har under 2019 ytterligare steg för miljöintegrering tagits. Bl.a. har flera av organisationens interna rutiner och styrdokument förbättrats vad gäller miljö.

⁹ Tanzania Gender Network Programme (TGNP Mtandao) 51170085, Children's Dignity Forum 51170108, Foundation for Civil Society 12447, Save the Children 51170081, Restless Development 51170097, Femina Hip 12045

¹⁰ Insatsnummer: 10154

¹¹ Insatsnummer: 11186. Feedback on learning workshop 3-4 June 2019, sid. 9

¹² Feedback on learning workshop 3-4 June 2019, sid. 18

¹³ Insatsnummer: 11186 "Support to World Bank Country Environmental Analysis Tanzania", 11235 "NEMC och VPO Environment Capacity Building Programme"

¹⁴ Insatsnummer: 32000043

¹⁵ Songea (6MW), Mbinga (2MW), Namtumbo (0.35MW), Ludewa (0.5MW) och Njombe (1MW)

¹⁶ Insatsnummer: 51170000 och 51170062

¹⁷ Insatsnummer: 10154

Vad gäller *konfliktperspektivet* så har ambassadens analys identifierat både direkt fysiskt våld och strukturellt våld som påverkar människor i fattigdom. Det strukturella våldet manifesteras t. ex. i ett utbrett könsbaserat våld. Genom stöd till bland andra Femina HIP, Rädda Barnen och Children's Dignity Forum,¹⁸ bidrar ambassaden till arbete mot könsbaserat våld. Nuvarande utveckling, med krympande demokratiskt utrymme och försvagad ekonomi, innebär att spänningarna i samhället ökar. Behovet av ett konfliktförebyggande perspektiv har ökat och ambassaden planerar att stärka integrering av perspektivet.

3 Resultatredovisning

Sidas bidrag till förändring på strateginivå

Fördelningen av totala volymen över resultatområdena har varit relativt jämn över strategiperioden, med vissa fluktuationer. Några program med större volymer såsom stödet till sociala trygghetssystem (PSSN) på 150 MSEK/år, utbildning ca. 200 MSEK/år, samt det resultatbaserade sektorbudgetstödet till offentlig finansiell styrning på max 200 MSEK/år kan ändra fördelningen över områdena berodande på exakt volym utbetalad. Detta är särskilt påtagligt för de resultatbaserade stöden inom utbildning och offentlig finansiell styrning där beloppen fluktuerar beroende på resultaten.

Portföljerna för respektive strategimål bedöms som relevanta. För mål 2.2 och mål 2.3. bedöms portföljerna som delvis relevanta. Sida har, som tidigare redovisats, beslutat att inte avtala särskilda insatser för mål 2.2 utan se till indirekta effekter från insatser under mål 2.1 och 2.3. En komponent av den planerade portföljen för mål 2.3. har inte kunnat genomföras, och portföljen är därmed inte komplett.

Tabell fyra i bifogad P6 rapport visar att det är sannolikt eller mycket sannolikt att målen uppfylls för i princip alla insatser i portföljen. Enbart fyra av 36 insatser är antingen inte bedömda eller visar låg sannolikhet till måloppfyllelse. Ambassaden arbetar mycket aktivt med uppföljning samt kapacitetsstärkande aktiviteter i insatserna vilket stärker partners och skapar flexibilitet i att anpassa verksamheten till förändringar i kontexten och därmed säkerställa fortsatt hög resultatuppfyllelse.

Vad gäller utvecklingen mot strategimålen så är vissa delar av respektive strategimål högt prioriterade av den tanzaniska regeringen, framför allt tillgång till energi, utbildning samt anti-korruptionsagendan. Dock avspeglas inte prioriteringarna fullt ut i genomförandet, exempelvis bristen på resurser i utbildningssektorn för att fullfölja strategin om fri grundskola, och/eller att man inte har en systematisk ansats i genomförandet, exempelvis anti-korruptionsagenda där prioritering av transparens och ansvarsutkrävande saknas. Detta gör att även inom prioriterade områden så bedöms utvecklingen mot strategimålen som delvis framåt och delvis bakåt. I tillägg till detta kommer det krympande demokratiska utrymmet och ett mycket besvärligt affärsklimat. Denna situation och utveckling begränsar utrymmet för i princip alla ickestatliga aktörer (privata aktörer och civila samhället). Sida arbetar med stöd inom de ovan nämnda områdena för att försöka påverka genomförandet och för att föra dialog om ansatser och prioriteringar samt med stöd för att stärka ickestatliga aktörer samt förändringsaktörer inom staten.

¹⁸ Insatsnummer: 12045, 13352, 51170108

Sida är en av de största bilaterala givarna till staten och har därmed en betydande roll både vad gäller dialog och finansiella volymer. Vidare var ambassaden medordförande med FN i den givargemensamma gruppen för biståndsråden under första halvan 2019, vilket gav möjlighet att påverka den övergripande dialogen samt gav oss en framskjuten plats i dialogen.

3.1 Stödområde 1: Fler arbetstillfällen samt utvecklade energi- och jordbruksmarknader

3.1.1. Mål 1.1: Ökad tillgång till trygg och hållbar energi

Strategimål

Det politiska målet att inom kort elektrifiera hela Tanzania drivs allt hårdare. Under hösten 2019 beordrades myndigheten för landsbygdselektrifiering att genom utbyggnad av det fasta nätet (låg- och mellanspänning) elektrifiera samtliga delar av landet som ännu inte har ström, vilket omfattar nästan halva landet. Denna ambition ska genomföras under mycket kort tid. En viktig drivkraft bakom detta mål är stundande val hösten 2020. I grunden är det givetvis en positiv ambition men förväntningarna på genomförandetakten är realistiska givet förutsättningarna. Bl.a. är den administrativa kapaciteten svag och nödvändig infrastruktur saknas (t.ex. högspänningsnät). Kostnaderna för det planerade genomförandet överstiger dessutom kraftigt tillgängliga medel. Riskerna med denna politik är att det som trots allt genomförs görs med bristande kvalitet, till höga kostnader.

Den privata sektorn kan spela en viktig roll i genomförandet av den politiska ambitionen om heltäckande elektrifiering. Dock får de privata företagen allt svårare att verka och utvecklas, som konsekvens av statligt agerande såväl generellt på marknaden som specifikt mot småskaliga energibolag.

Tanzania har fortsatt ett generellt underskott på tillgänglig elkraft även om gapet sakta krymper. Huvuddelen (>80%) av energianvändningen i landet utgörs alltjämt av kol och brännved¹⁹, med svåra miljö- och hälsomässiga konsekvenser.

Portfölj

Portföljen omfattar nio insatser med en avtalad volym om ca 1 500 MSEK. Under 2019 ändrades inte sammansättningen på portföljen då flera av projekten närmar sig slutet, och strategin går mot sitt slut.

Biståndsportföljen inom målet är fortsatt relevant med huvudfokus på ökad tillgång till trygg och hållbar energi för fattiga människor, företrädesvis på landsbygden. Merparten av stödet går till landsbygdselektrifiering för utbyggnad av såväl det fasta nätet som isolerade elnät. Inte minst stödet till de privata och enskilda aktörerna för isolerade elnät bedöms viktigt, som komplement till den elektrifiering som genomförs genom statens försorg.

Genom Sidas stöd har under 2019 ytterligare drygt 30 000 hushåll, skolor, sjukvårdsinrättningar, och småföretag fått tillgång till elektricitet.²⁰

¹⁹ World Bank, 2018. Country Environmental Analysis, sid 2

²⁰ Rapportering från genomförandepartners samt ambassadens sammanräkning och bedömning av resultaten av samtliga insatser, som innefattar ett 20-tal olika specifika projekt. Insatsnummer: 5117000 och 32000043

Välståndsökningen, på hushålls- och bynivå, som möjliggörs genom elektrifieringen är betydande och mycket synlig. En studie visade bl.a. att besöksfrekvensen till rurala sjukvårdsinrättningar ökade med 31% och småföretagare ökade sina intäkter med 40% efter elektrifiering²¹.

Stödet till den offentliga förvaltningen inom energisektorn på Zanzibar har bl.a. lett till att det statliga elbolaget gått från förlustbolag till en organisation som går med viss vinst samt att kundservicen avsevärt förbättrats.²² Mellan okt 2018 till okt 2019 sjönk åtgärdstiden, dvs tiden det tar för att åtgärda ett kundärende, med 80%²³.

3.1.2 Mål 1.2 Utvecklade marknader i jordbruksproduktionen

Strategimål

Affärsklimat fortsätter att vara utmanande med ad-hoc mässig politik, statlig kontroll, otydlig skattepolitik och andra interventioner. Beslut är starkt centraliserade med liten möjlighet för privata sektorn att påverka. Under 2018 såg vi en rad statliga interveneringar som direkt påverkade jordbrukssektorn, bland annat statens inblandning i handel med cashewnötter och kaffe, handelsrestriktioner på socker, majs och ris. Under 2019 har staten dragit tillbaka och lyft vissa av dess restriktioner och privat sektorn har fått ett större möjlighet att involveras i handel med jordbruksvaror. Frågan är dock om detta är permanenta förändring eller om nya interventioner är att vänta. I grunden handlar utmaningarna om att statens förtroende för privata aktörer är fortsatt lågt och de famlar i att hitta privata sektorns roll i ekonomin trots retorik om att privata sektorn är motorn i ekonomin.

En fortsatt ljusglimt är arbetet med BluePrint (den plan som togs fram 2018 för att förbättra affärsklimatet) och arbetet med "Agriculture Development Sector Program" fas 2 (ADSP II). För båda har en genomförandeplan tagits fram och implementering har påbörjats. Tyvärr går implementeringen långsammare än önskat och resultaten har ännu inte blivit fullt synliga.

Portfölj

Portföljen består för närvarande av sju²⁴ insatser som bidrar till mål 1.2 "utvecklade marknader i jordbruksproduktionen" och flertalet av dess bidrar också till mål 3.2 "ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta och driva produktiva företag".

Bedömningen är att sammansättningen av portföljen fortsatt är relevant i relation till strategimålet. Mer än 65 procent av Tanzanias befolkning är sysselsatt jordbrukssektor, varav en stor majoritet av de familjer och individer som lever i fattigdom.²⁵ Sektorn bidrar med ca. 27 procent av BNP.²⁶

²¹ Evaluation of REA-funded projects, EcoResearch Group, juni 2018, sid 38, 53

²² Insatsnummer: 51170007

²³ Zanzibar Energy Sector Support Project – Key results and achievements of the Consolidation Phase 2016-2019, Jan 2020 sid 6

²⁴ Insatsnummer: TAHA 51170100, CFAT 51170116, AMDT 5117003701, FSDT 51170040, UNDAPII 5117009807, PASS 10154

²⁵ Agricultural Sector Development Programme Second Phase (ASDP II)-Programme Implementation Manual (PIM), January 2019, sid 1

²⁶ The Revised National Accounts Statistics for Tanzania Mainland, base year 2015. Februari 2019, sid 5

Jordbrukssektorn har en nyckelroll i strävan mot en mer inkluderande tillväxt och är strategisk i arbetet med fattigdomsbekämpning. Det utmanade affärsklimatet gör sektorn mer svårjobbad samtidigt som relevansen av att stödja marknadsaktörer stärks.

Synergier mellan insatserna utnyttjas väl. Insatserna inkluderar kapacitetsbyggande för ökad kunskap om olika jordbruksmetoder. Genom stöd till ”Challeng Funds” möjliggörs innovation i värdekedjan för jordbruk och genom stöd till garantier möjliggörs finansiering i samma kedja och sektor.²⁷ Det finns också insatser som påverkar på policynivå.²⁸ Resultaten relaterar till sysselsättningsskapande, inkomst, policyförändringar samt förändringar av företagsklimatet inom jordbrukssektorn. Hela garantiramen för PASS²⁹ har nu utnyttjats och totalt har 642 733 företag inom jordbrukssektorn erhållit lån på totalt 125,3 MUSD.³⁰ TAHA³¹ visar på goda resultat och 5 388 företag har tillgodogjort sig nya kontakter på marknaden både regionalt och internationellt och har därigenom höjt sin inkomst med 3,7 MUSD.³²

3.1.3 Mål 1.3 Ökad rättssäkerhet kring landrättigheter

Strategimål

Efterfrågan på mark ökar i Tanzania, inte minst som konsekvens av den snabba befolkningstillväxten. Motsättningar mellan bofasta och pastoralister vad gäller markanvändning är fortsatt omfattande. Det finns dock indikationer på ökat erkännande av rättigheter till mark för pastoralister, som hittills annars oftast missgynnats vid markkonflikter med bofasta. Landrättigheter debatteras och finns på den politiska dagordningen men tilldelningen av resurser för att hantera problem med landrättigheter är otillräckliga. Lagstiftning och regelverk kring landrättigheter är alltjämt ofullständiga och motsägelsefulla, vilket försvårar möjligheterna att hantera problemen. Utfärdande av formella ägar- och nyttjanderätter fortsätter i stadig takt även om det stundtals finns en ovilja hos lokalbefolkningen att formalisera sitt marknyttjande då man är rädd för eventuella skattepålagor knutna till markägande och marknyttjande.

Portfölj

Sida's två insatser³³ under mål 1.3 har avslutats under 2019. Inga nya insatser har avtalats dels då 2019 var sista året på strategin och dels för att förutsättningarna till fortsatt samarbete med berörda myndigheter bedöms som svaga.

De två insatserna i portföljen har visat på mycket goda resultat och bedöms ha varit relevanta i förhållande till strategins målsättning. Drygt 300 000 formella ägade- och nyttjanderätter har utfärdats inom ramen för Land Tenure Support Programme (LTSP)³⁴ och via det stödprogram som genomfördes av WeEffect har kunskapen om kvinnors landrättighet stärkts. Hushållens avgift för

²⁷ Insatsnummer: AECF 51170036

²⁸ Insatsnummer: TAHA 51170100, CFAT 51170116, AMDT 5117003701, FSDT 51170040, UNDAPII 5117009807, PASS 10154

²⁹ Private Agriculture Sector Support Programme (PASS) insatsnummer10154

³⁰ PASS Update report in Re-guarantee Concept note, 2020, sid 4

³¹ Tanzania Horticulture Association (TAHA) 51170100

³² TAHA Annual Report, 2019, sid 4, 7

³³ Land Tenure Support Programme (LTSP) 51170038, We Effect 11708

³⁴ Ministry of Lands Housing and Human Settlements Development, Annual Performance report 2018/2019

utfärdandet av en markrättighet har genom dessa två projekt dessutom fallit avsevärt, från att initialt ha varit 45 US dollar till att nu vara 10 US dollar per utfärdad rättighet.³⁵

3.2 Stödområde 2: Förbättrad utbildning och ökat företagande

3.2.1 Mål 2.1 Ökat antal flickor och pojkar som tillgodosör sig grundläggande kunskaper i skolan

Strategimål

Stora framsteg har gjorts och görs i riktning mot strategimålet. Sedan avgiftsfri utbildning infördes 2016 på fastlandet har antalet inskrivna elever i grundskolans lägre år ökat med 500 000.³⁶ Många av de nya eleverna kommer från de fattigaste familjerna. Zanzibar införde avgiftsfri utbildning 2017, vilket har resulterat i att en stor ökning av barn, framförallt barn från fattiga familjer, som börjar skolan.

Den snabba ökningen av antalet elever i de lägre årskurserna innebär dock stora ansträngningar för utbildningssystemet. Det är fortsatt stor brist på klassrum och lärartätheten har minskat ytterligare och är nu i genomsnitt 1:58 jämfört med 1:50 år 2018.³⁷ Uppskattningsvis 37 000 lärare per år behöver anställas mellan år 2018 och 2022.³⁸ Under 2019 anställdes endast 3 089.³⁹ Detta påverkar kvalitén i undervisningen och förutsättningarna att elever ska tillgodosöra sig kunskap i skolan. Som en effekt har det under 2019 varit en något lägre andel barn som avslutar de lägre årskurserna, varav något fler pojkar än flickor. Resultaten i kunskapsprov har försämrats och ligger nu på samma nivå som basåret 2013.

Trots dessa utmaningar syns tecken på att de statliga utbildningssystemen har förstärkts. Skolpengen, som redan betalas direkt till skolornas bankkonton varje månad, har institutionaliserats.

Distriktskontoren fördelar befintliga lärarresurser för att utjämna de största ojämlikheterna.

Utbildningsstatistiken har ytterligare förbättrats och görs tillgänglig för allmänheten. Det är ett ökat fokus på lärande, på flickors utbildning och på inkludering av elever med funktionshinder med antagande av en ny policy, Inclusive Education Policy, under 2019.

Flickors utbildning är fortsatt en utmaning, inte minst gravida flickor och unga mödrar som inte tillåts fortsätta i sin ordinarie skola. Regeringen har dock öppnat och stärkt fler alternativa utbildningsvägar, bl.a. via folkhögskolor, för unga mödrar för att de ska kunna fortsätta inom utbildningssystemet även om det inte bedöms vara tillräckligt för att möta behoven

Portfölj

³⁵ Ministry of Lands Housing and Human Settlements Development, Performance report February 2019. sid 29

³⁶ TANZANIA: Education Program for Results, Aide Memoire, World Bank, DfID, SIDA and GPE 2 Joint Annual Review Mission, (October 10-11, 2019), sid. 2

³⁷ Ibid, sid. 26f, 31

³⁸ Quinn David, Allocating Teachers, v. 3 (2017)

³⁹ Mwita Waitara, Deputy minister of state President's Office (PO-RALG), speech in Parliament May 2019

Bedömningen är att portföljen är fortsatt relevant. Portföljen inkluderar tio insatser. Ett nytt program för Global Partnership for Education (GPE) för fastlandet avtalades under 2019 samt även ett initialt stöd till Karibu Tanzania Organisation (KTO).⁴⁰ Synergier mellan globala, regionala och bilaterala medel används tillsammans med olika samarbetsformer samt stöd till både staten och civilsamhället.

Globala medel från GPE hanteras av Sverige både på fastlandet och på Zanzibar i rollen som Grant Agent. Sveriges roll som Grant Agent har varit relevant för att nå mål och har bidragit till nationell dialog. Ambassaden har också bidragit till påverkan av GPE för att stärka landfokus, ägarskap, landets egna prioriteringar och full anpassning till landets system.

I syfte att stärka kapaciteten och uppföljningen har ambassaden infört ett långsiktigt institutionellt kapacitetsstöd, på olika administrativa nivåer med fokus på planering, arbetsfördelning, revision, finansiell styrning och uppföljning.⁴¹ På Zanzibar bidrar kapacitetsstödet till att stärka de tre ansvariga ministerierna samt lokal administrativ nivå vilket minskar risken för effektivitetsförluster i samband med decentraliseringsreformen inom utbildningsväsendet.⁴²

Bilateralt stöd genom det resultatbaserad stödet "Education Program for Results" (EPforR)⁴³ har stärkt incitament, motivation och förändrat beteenden på olika nivåer inom sektorn såsom att skolpeng betalas i tid direkt till skolor och lärarresurser fördelas mer jämlikt. Tillgången till undervisningsmaterial har förbättrats under 2019. Skolinspektionen har ersatts med ett kvalitetssäkringssystem och stora framsteg har gjorts för att genomföra skolbesök över hela landet för att följa upp kvaliteten. Stora förbättringar har skett under 2019 när det gäller andelen flickor som fortsätter på högstadiet.⁴⁴

Flickors utbildning är särskilt prioriterat. KTO genomför "Skills Development Program for Young Women" i ett antal Folkhögskolor under utbildningsministeriets huvudmannaskap. Insatsen innebär samtidigt att portföljen breddas och ger större fokus till folk- och vuxenbildning.

Stödet till sociala trygghetssystem (Productive Social Safety Network (PSSN)), har också särskilt lett till ökad inskrivningsgrad av barn från hushåll i extrem fattigdom.⁴⁵ Andelen av barnen som skrivs in bland hushåll som deltar i PSSN är 6-8% högre än för kontrollgruppen.⁴⁶

Tanzania är ett fokusland för det regionala SRHR arbetet och implementeras i Tanzania av Unesco. Arbetet har påbörjats i större skala genom att Comprehensive Sexuality Education (CSE) arbetas in i läroplan och lärarutbildning.

Stödet till CSO:s bidrar starkt mot strategimålet genom att skapa en gemensam plattform för mer än 200 civilsamhällsorganisationer (CSO) inom utbildningssektorn.⁴⁷ Spänningen mellan staten och CSO

⁴⁰ Insatsnummer 32000102, 51170088

⁴¹ Rolling audit, insatsnummer 12140

⁴² Rolling audit, insatsnummer 12140

⁴³ Insatsnummer: 51170068

⁴⁴ Education Program for Results (EPforR) Annual Report 2018-2019, following Independent Verification and Annual Review, Ministry of Education, Science and Technology and President's Office – Regional Administration and Local Government 29th November, 2019, sid. 21ff

⁴⁵ Insatsnummer: 51170070

⁴⁶ World Bank, September 2019, Evaluating Tanzania's Social Safety Net. Findings from mid-line evaluation, sid 15

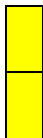
⁴⁷ Insatsnummer: 11410

kring ansvarsutkrävande har ökat och utrymmet för påverkansarbete har minskat. Sverige för en kontinuerlig dialog med CSO och verkar för fler plattformar för CSO. De kan driva strategiska rättighetsfrågor, utmaningar kring tillgänglighet och kvalitet i utbildningen men även genom att komplettera arbetet med förbättrad dialog mellan skola, lokala myndigheter och föräldraföreningar. CSO:s bidrar även med forskning, fakta och enkätundersökningar inom utbildningssektorn.

3.2.2 Mål 2.2 Ökat antal unga som genomgår yrkesutbildning

Strategimål

Portfölj

Som ett resultat av halvtidsöversynen 2017 beslutades att inga särskilda insatser skulle avtalas för detta strategimål. Genom stödet till "UN Development Assistance Plan" (UNDAP II) bidrar Sida till utbildning i entreprenörskap för en betydande mängd personer. Vidare finns det insatser under målen 1.2 och 2.3 som inkluderar yrkesutbildning.

3.2.3 Mål 2.3 Ökade möjligheter för kvinnor och unga att starta företag

Strategimål

Företagsklimatet är fortsatt svårt. Strategin, för förbättrat företagsklimat (BluePrint), är prioriterad i budgeten 2019/2020 och det har tagits fram en handlingsplan för implementering. Tyvärr är genomförandet långsamt och de förändringar som behövs uteblir. Tanzania rörde sig upp från en 144:e till en 141:e plats av total 190 länder i 2019-års mätning av världsbankens index "Ease of doing business".⁴⁸ I realiteten så syns ingen förändring i själva indexet. Vad som framgår tydligt är svårigheten för handel över gränser, bristen på transparens vad gäller skatteadministration och skatteplikt, samt utmaningar i processen med att starta företag. Det finns fortsatt en misstänksamhet mot privat företagsamhet, vilket leder till försämrat investeringsklimat och svårigheter att driva företag. Tilltron till den tanzaniska ekonomin bland internationella investerare minskar och det råder en "tanzanian first" mentalitet.

Det är positivt att nya digitala finansiella lösningar utvecklas och öppnar möjligheter för fler grupper att ta sig in på marknaden och därmed bli finansiellt inkluderade. Det innebär också nya möjligheter att starta företag. Andra nya digitala lösningar (så som mobile wallet) bidrar till säkrare transaktioner. Det gynnar särskilt kvinnor som i högre grad kan behålla kontrollen över sina inkomster när deras makar inte lika lätt kan kräva att få ta hand om kontanterna.

Portfölj

Portföljen omfattar fyra insatser och bedöms som delvis relevant.⁴⁹ Under 2019 avslutades formellt den insats som var planerad med svenska arbetsförmedlingen och tanzaniska arbetsförmedlingen (TaESA) på grund av utebliven respons från premiärministerns kontor. Det innebär att en del av portföljen som från början var tänkt att stödja TaESA nu saknas. Givet de förändringar som skett de senaste åren vad gäller affärsklimatet så skulle även insatser för att stärka institutioner och stöd till

⁴⁸ <https://www.doingbusiness.org/en/rankings>

⁴⁹ FN inkluderande ekonomisk utveckling, garantin för ökad tillgång till kredit i jordbrukssektorn, Financial Sector Deepening Trust (FSDT), samt klusterprojektet för innovation under forskningsportföljen.

implementering av BluePrint behövas. Insatser för att underlätta att starta och driva företag kan övervägas.

I december 2018 beslutades om mikrofinanslagen (Microfinance Act). FSDT⁵⁰ har varit mycket aktiv i framttagandet av lagen. Syftet med mikrofinanslagen är att licensiera, reglera, följa och övervaka mikrofinansinstitut i Tanzania. Det ger möjlighet till formalisering av finansiella tjänster vilket i förlängningen kommer att gynna mikroföretag som företrädesvis involverar kvinnor och unga.

3.3 Stödområde 3: Stärkt demokratiskt ansvarsutkrävande och transparens samt ökad kunskap om mänskliga rättigheter

3.3.1 Mål 3.1 Ökad kapacitet och minskad korruption i den tanzaniska offentliga förvaltningen

Strategimål

Utvecklingen i förhållande till minskad korruption i den tanzaniska förvaltningen bedöms fortfarande gå både framåt och bakåt.

I Afrobarometers undersökning från 2019 står Tanzania ut markant från övriga länder i regionen. Enbart 10% av tanzanierna upplever att korruptionen har ökat det senaste året.⁵¹ Tanzania har också klättrat på rankingen i Transparency International från plats 119 2014 till plats 96 2019. Dock skönjas en avmatning av den tydliga förbättring som setts under strategiperioden enligt internationella korruptionsindex t.ex. Världsbankens korruptionsindikator (2015: -0,69; 2016: -0,51; 2017: -0,46; 2018: -0,45)⁵². Vidare kvarstår glappet mellan regeringens hantering av den korruption som gemene man utsätts för och regeringens agerande vis-à-vis andra viktiga anti-korruptionsfunktioner vilket gör att genuiniteten i anti-korruptionsagendan kan ifrågasättas. Bland annat erbjöds inte dåvarande riksrevisor en andra mandatperiod, vilket är brukligt om personen är yngre än 65 år, trots att han bedrivit ett starkt och erkänt anti-korruptionsarbete. Vidare har de traditionella och sociala medier, som rapporterar korruptionsmisstankar på ett oberoende sätt, fortsatt att tystas genom avstängningar och rättsfall med grund i nya medietjänstlagen (2016).

Anti-korruptionsarbetet kvarstår som det enda området inom god samhällsstyrning som delvis förbättrats under strategiperioden. Världsbankens indikator avseende regeringens effektivitet visar på fortsatt negativ trend (2016: - 0,55; 2017: - 0,63; 2018: - 0,76). Kapacitetsökande insatser kan visa på goda individuella resultat men i en miljö där tjänstemän ges mindre utrymme att ta initiativ och beslutsfattande på lägre nivå inte främjas leder detta inte automatiskt till ökad effektivitet inom statsapparaten.

Portfölj

Sektorbudgetstödet till finansdepartmentet samt stödet till parlamentet under UNDAF II har som

⁵⁰ Insatsnummer 51170040 Financial Sector Deepening Trust (FSDT)

⁵¹ https://afrobarometer.org/sites/default/files/publications/Publications%20conjointes/partenaires/ab_r7_global_corruption_barometer_report.pdf, sid. 9, 11. Fortsatt relativt begränsat urval (2400 svar).

⁵² <https://info.worldbank.org/governance/wgi/Home/Reports>

specifikt syfte att stärka förvaltningen och statens kapacitet för minskad korruption. Vidare levererar ett stort antal insatser under andra strategimål mot detta mål, t.ex. insatser inom utbildning, energi och sociala skyddsnät där stärkandet av statsförvaltningens system och strukturer främjar ökad effektivitet och minskad korruptionsrisk. Under 2019 levererade totalt 16 insatser mot detta strategimål.⁵³ Inga större förändringar gjordes av insatsportföljen 2019 då det var strategiperiodens sista år och relevansen bedömdes kvarstå.

Portföljrelevansen anses god. Insatserna med huvudtillhörighet till resultatet har fokus på förbättrade system och kapacitet hos statsförvaltningen som möjliggör transparens och därmed ansvarsutkrävande. Inom insatser med annan huvudtillhörighet har s.k. rolling audits inom utbildningsstödet varit särskilt utformade till att öka kapacitet och effektiviteten inom utbildningsministeriet och, inom upphandlingen av vattenkraftverket Hale, har Tanescos kapacitet att genomföra hållbara och kostnadseffektiva upphandlingar stärkts.

Ett viktigt exempel på ökad kapacitet rapporterades 2019 inom parlamentsstödet inom UNDAPI-insatsen. Sex utav totalt sju lagförslag som parlamentet behandlade under första halvåret debatterades vid offentliga utfrågningar⁵⁴. 59% fler civilsamhällesaktörer deltog vid dessa efter riktlinjerna börjat användas⁵⁵. Detta är ett direkt resultat av att de riktlinjer, framtagna 2017/2018, nu systematiskt används: bl.a. riktlinjer för offentliga utfrågningar, för involvering av det civila samhället, och för granskning av lagförslag. I flera fall har intressenters rekommendationer inkluderats i utskottens rekommendationer till parlamentet och även inkluderats i de antagna lagarna⁵⁶.

3.3.2 Mål 3.2 Stärkt kapacitet inom det civila samhället att utkräva ansvar och ökad kunskap om mänskliga rättigheter

Strategimål

Utvecklingen mot strategimålet har fortsatt i tydlig negativ riktning. Trenden med införandet av ny eller reviderad lagstiftning har fortskridit med antagandet av två lagar som innebär omfattande begränsningar av föreningsfriheten.

I januari 2019 reviderades lagen som reglerar politiska partiers verksamhet på ett sätt som undergräver oppositionens rättigheter ytterligare och i augusti pressades en ny lag igenom parlamentet under en s.k. *certificate of urgency* vilket omöjliggör en tillbörlig konsultationsprocess. Den senare lagen⁵⁷ utgör ändringar till åtta andra lagar med bäring på civilsamhällesorganisationers registrering, vilket innebär att alla icke-statliga organisationer behöva registreras på samma sätt och under samma lag. Regeringen säger sig vilja effektivisera medan kritiker anser att lagen främst avser öka regleringen och därmed kontrollen över ideella sektorn. Registratorerna för frivilligorganisationer och för politiska partier får, till följd av dessa lagar, mycket breda befogenheter att inhämta information från dessa aktörer, att

⁵³ 5114040 Big results Now in Education, 32000102 GPE I, Rolling audit for Zanzibar (12697), Rolling audit Tanzania mainland (11805), Tenmet 11410, HakiElimu 10374, 51170007 ZECO Zanzibar, 32000069 Hale, 51170000 REA, 13571 Support to Parliament Committee on Energy, UNDAPI II, REPOA 51170084, CDF 51170108, TGNP 51170085, EFGC 10859, PSSN 51170070

⁵⁴ Legislative Support Programme II, mid-year report Jan-June 2019, s. 12. Insatsnummer: 5117009801.

⁵⁵ Legislative Support Programme II, mid-year report Jan-June 2019, s. 12 & 13.

⁵⁶ Legislative Support Programme II, mid-year report Jan-June 2019, s. 14 & 15.

⁵⁷ The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No.3) Act, 2019.

utreda dem, och att stänga ned dem om de anses genomföra arbete som uppfattas strida mot lagarnas syfte. Även innan den nya lagen utgjorde godtyckliga arresteringar och fängslanden av oppositionspolitiker ett problem i Tanzania. Denna utveckling fortsatte och berörde även andra kritiska röster, inte minst journalister med, bland andra, arresteringen i juli av en högprofiljournalist.

I november 2019 genomfördes lokalval i Tanzania (på fastlandet, ej Zanzibar) för att välja representanter till förtroendeuppdrag på stats-, by-, och gatunivå. CCM fick 99,77% av rösterna och valet var ett stort bakslag för demokratins utveckling i Tanzania.

Oppositionen bojkottade valen på grund av att deras representanter systematiskt hindrades från att kandidera. T.ex. kunde deras kandidater inte lämna in sina ansökningsblanketter på grund av att ansvarig myndighet inte funnits på plats eller så förvanskades ansökningarna för att sedan ogiltigförklaras. Inga ansökningar från regeringspartiets (CCM:s) kandidater ogiltigförklarades. Erkända CSO:er förhindrades från att genomföra väljarutbildning och övervaka valen.

Portfölj

Under 2019 levererade 14 insatser mot strategimålet.⁵⁸ Insatsportföljen förändrades delvis 2018 till följd av halvtidsöversynen huvudsakligen genom förstärkningar med nya insatser till MR-försvare och strategiska aktörer inom civilsamhället.⁵⁹ Inga större förändringar gjordes 2019. Relevansen av den totala portföljen kommer att ses över som en del av kommande strategins operationaliseringsarbete. Fyra insatser förlängdes med ytterligare ett år (varav tre med finansiella medel)⁶⁰. Ett nytt treårsavtal ingicks med Rädda Barnen. Portföljen bedöms vara fortsatt relevant.

Insatsportföljens relevans säkerställs genom vald stödmekanism (huvudsakligen kärnstöd) samt genom organisationernas bredd vad det gäller tematik, målgrupp och roll i samhället (röstbärare och leverantör av samhällstjänster). Alla organisationerna arbetar med att öka befolkningens kunskap om mänskliga rättigheter, både ansvarsbärarna och rättighetshavarna. Ett extra stort fokus finns på barns-, kvinnors-, och MR-försvares rättigheter.

Stödet inom portföljen har bidragit till att partners kunnat engagera sig i strategiska rättstvister under 2019. Bl.a. tog flera civilsamhällespartners (LHRC, THRDC, MCT)⁶¹ medietjänstlagen till Östafrikanska Rättsdomstolen som dömde att vissa delar av lagen ej är förenliga med fördraget som upprättar den domstolen, vilket i sin tur innebar att de omtvistade delarna av lagen inte är applicerbara. Under 2019 dömdes även barnäktenskap som oförenligt med Tanzanias konstitution. Ett helt nätverk av organisationer har under lång tid arbetat mot detta mål inklusive partners med stöd från Sverige. Exempelvis stod LHRC advokater för det tekniska stödet till målsäganden, samt genomförde fallet i rätten.

Utöver strategiska rättstvister har stödet bidragit till att människorättsförsvare fått juridisk hjälp t.ex. vid godtyckliga arresteringar. En studentrepresentant arresterades och utestängdes från universitet efter att ha varskott om ledningens kränkningar av studenternas rättigheter. En annan bortfördes av okända

⁵⁸ FCS 12447, Save the Children, CDF 51170108, TGNP 51170085, LHRC 12829, THRDC 12394, UTPC, MCT 51170087, Restless 51170097, TWaweza 51170083, Femina 12045, REPOA 51170084, Open Space 11866, Results aggregation 11203

⁵⁹ Insatsnummer 12394, 12447

⁶⁰ Med medel: 51170108; 51170084; 51170085. Utan medel: 11866.

⁶¹ Insatsnummer: 12829, 12394, 51170087

agenter och hann skriva ett WhatsApp-meddelande ”i fara”. I båda fall, och fler därtill, vanns målen genom juridisk hjälp från THRDC.

Kärnstödet möjliggör vidare kapacitetsstärkande ansatser för organisationerna, vilket också stärker dem som aktörer. Sida har under strategiperioden satsat stort på att genomföra effektivitetsrevisioner och upphandlingsrevisioner, eller båda, av alla civilsamhällespartners. Därefter, har i flera fall, teknisk stöd upphandlats från revisionsfirmor för att stödja organisationerna i deras arbete med att stärka identifierade svagheter i intern styrning och kontroll.

Ett viktigt resultat från Open Space-projektet⁶² var ett bredare och mer systematiskt koalitionsarbete inom det civila samhället, som bl.a. användes för att lobba emot revideringen av lagen som reglerar de politiska partierna. Lagen kunde ej stoppas men det drakoniska innehållet mildrades på flera punkter. Inom Open Space projektet har även en kartläggning av det krympta offentliga utrymmet tagits fram med användbara rekommendationer för kommande strategins operationaliseringsarbete.

4. Implikationer för innevarande strategiperiod

En **ny femårig strategi** beslutades i januari 2020. Den förväntade förändringar i den nya strategin inkluderar ökat fokus på miljö och klimat, fortsatt hög prioritering av demokrati och mänskliga rättigheter, och undersökning av ytterligare stöd till försvar för rättsstatens principer. Portföljsammansättningen under den nya strategin förväntas innebära förändringar i viktningen av olika partners med minskat samarbete med staten och ökat samarbete med ickestatliga aktörer. Demokratioffensiven och den feministiska utrikespolitiken vägleder prioriteringarna.

För att förbereda för skiftet från övervägande stöd med och genom staten till mer ickestatliga aktörer undersöks möjliga ickestatliga partners inom energiområdet tillsammans med ett skifte från utbyggnad av det fasta nätet till ett större fokus på energianvändning på hushålls- och bynivå för ökat fokus på de allra fattigaste.

Flera initiativ har tagits för att förbereda för ett större fokus på miljö och klimat, inklusive biologisk mångfald inom jordbruksstödet samt inom energiportföljen.

Under 2019 med en serie av kompetensutvecklingsseminarier genomförts för att stärka kunskapen på områden av särskild relevans under den nya strategin ex. biologisk mångfald och rättighetsperspektivet.

Det **krympande demokratiska utrymmet** innebär ökat behov av strategiskt stöd för demokrati och mänskliga rättigheter. Majoriteten av insatserna inom resultatområde tre löper ut under 2020, vilket öppnar upp möjligheter för översyn av portföljen för att säkerställa ett fortsatt relevant förhållningssätt till utvecklingen samt för att säkerställa att de allra fattigaste prioriteras. Möjligheterna till stöd för rättsstatens principer kommer särskilt undersökas, samt fortsatt engagemang av det svenska civilsamhällets ramorganisationer.

“Open space”-projektet, som lanserades 2018 för att stödja dialog och tillhandahålla fora för dialog mellan regeringen och andra aktörer, fortsätter med en vidareutvecklad strategi utifrån den

⁶² Insatsnummer: 11866

kartläggning om det krympande utrymmet som genomfördes 2019. Projektet kommer att vara en integrerad del av genomförandet av demokratioffensiven.

Den utdragna trenden av ett **försvårat affärsklimat** ger anledning till att se över portföljen för privatsektorutveckling och jordbruksmarknader. Nuvarande fokus på småskaligt jordbruk, tillgång till finansiella lösningar samt jobbskapade bedöms vara av fortsatt relevans, men kan behöva kompletteras med insatser för att stärka institutioner, stöd till implementering av BluePrint, samt insatser för att underlätta att starta och driva företag. Portföljen ses över i samband med operationalisering av den nya strategin.

Flickors rätt till utbildning är en fortsatt utmaning. Stärkningar av portföljen genomfördes under 2019 bl.a. med nytt stöd till KTO. Flickors rätt till utbildning och inte minst gravida flickor och unga mödrar, är en allt viktigare dialogfråga inom utbildningsstödet samt i den politiska dialogen.

Avmattningen i inkomstfattigdomsminskningen och de ökande antalet inkomstfattiga innebär att en ytterligare skärpning av fokus på människor i fattigdom. Respektive portfölj ses över med en gemensam målgruppsanalys samt vad gäller geografisk närvaro av partners i förhållande till regionala skillnader i fattigdomsnivåer.

Bilaga 1 P6 rapport Tanzania 2019

All data in report is per December 31, 2019. It is an annex to the Strategy Report submitted to the Ministry of Foreign Affairs.

Average Annual Strategy Amount 2019: 786 000 KSEK

Total Strategy Outcome 2019: 563 791 KSEK

Table 1. Financial Overview 2019 per Area of Support/Objective in Strategy

Strategi	Stödområde	Mål	Utbetalat 2019
Strategy	Areas of Support	Objective	Outcome 2019 (KSEK)
Tanzania 2013-2019	Total		563 791
	More jobs and developed energy and agricultural markets	Increased access to safe and sustainable energy, including the ambition that at least 300 000 people gain access to electricity.	11 458
		Developed markets in agricultural production with the ambition that more poor people – primarily women – find employment and increase their incomes.	37 007
		Increased legal security regarding land rights for small-scale farmers and large-scale investors.	8 991
		Total	57 456
	Improved education and increased entrepreneurship	Greater number of girls and boys who acquire basic knowledge and skills in school.	226 578
		Greater number of young people who complete vocational education and training, including the ambition that at least 10 000 people find employment.	15 231
		Increased opportunities for women and young people to start and run productive businesses.	44 208
		Total	286 016
	Strengthened democratic accountability and transparency, and in	Increased capacity and reduced corruption in Tanzanian public administration.	87 436

	creased awareness of human rights	Enhanced capacity in civil society to demand accountability and increased awareness of human rights.	85 852
		Total	173 288
	Not allocated to area of support	Not allocated to result	47 032
		Total	47 032

Table 2. Total Strategy Amount and Disbursed Amount During the Strategy Period (KSEK)

Strategy is in its 7th year with total duration of 7 years.

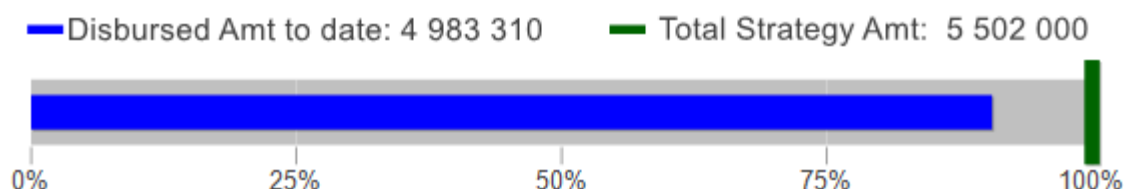
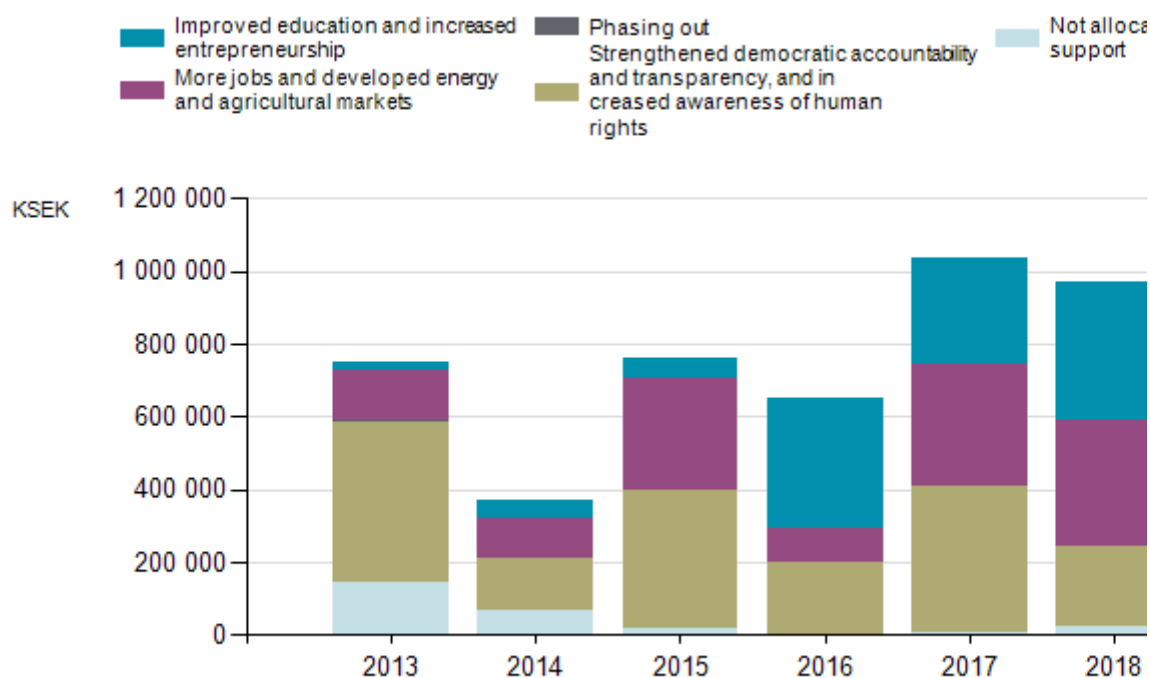

Table 3. Agreed Amounts per Area of Support for the Strategy Period

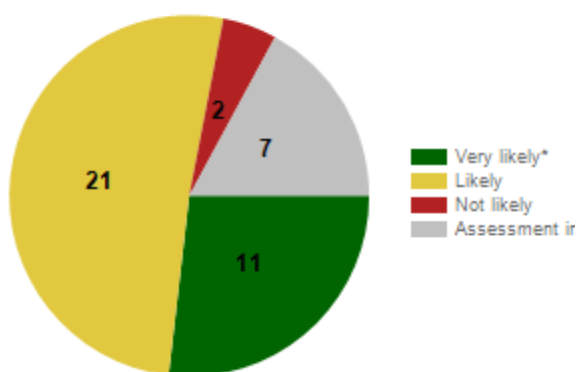
Information on area of support/objective in strategies was phased into Sida's systems starting 2012, but is incomplete up to 2015. This relates only to system generated data. Sidas contributions have always been assessed in relation to decided strategies incl. areas of support and objective (and previously areas and subareas). Correct information on division per area of support for 2015 and earlier is available in the previous strategy reports.

Table 4. Assessment of the Likelihood of Achieving the Contribution Objectives

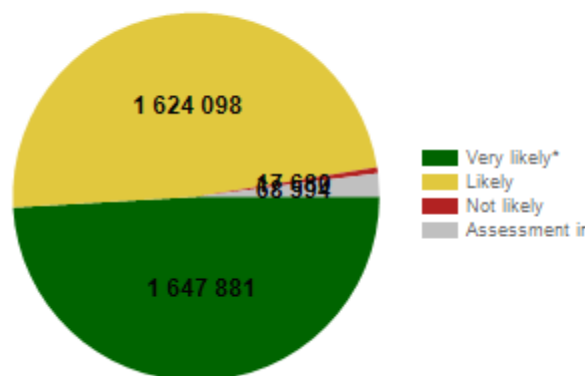
The two pie charts show the assessments of the likelihood of achieving the objectives of the contributions included in the strategy portfolio as per (4.1) contributions and (4.2) accumulated disbursed amount. The data is system-generated and aggregated based on the *Conclusion on Performance* (CoP) in Trac. In connection with the CoP, the question of the likelihood of achieving the contribution objective is answered according to a four-point scale, namely:

1. Very likely
2. Likely
3. Not likely
4. Not appraisable¹

4.1 As per Contribution

4.2 As per Accumulated Disbursed Amount (K)

* Agreements newer than one year are assessed as "very likely" by default.

** Assessments made in Trac 6 have not been migrated since some questions in Trac 7.0 are new and have no equivalent in earlier versions of Trac. Therefore, the assessments made in Trac 6 are grey.

¹ Assessment "Not appraisable" is justified in cases when:

- There is not enough data to make an assessment (eg in difficult environments or late reports)
- The context of the contribution has changed significantly (eg natural disaster, coup d'état, extensive staff change of partner, corruption claim or similar.)
- The contribution itself has changed significantly (eg, the goal, scope, or timeframe of the contribution has been changed)

Table 5. Outcome on All Appropriations in the Selected Country/Region (incl. Country Allocation)

	Anslagspost	Utfall 2019 (KSEK)	Avtalad bemyndiganderam (KSEK)
ID03 Partner country ENG	Appropriation	Outcome 2019 (KSEK)	Agreed frame of Outstanding commitments (KSEK)
Tanzania	101 Humanitära insatser (7 1:1.1)	5 116	0
	103 Stöd genom svenska organisationer i det civila samh (7 1:1.5)	19 879	0
	106 Afrika (7 1:1.9)	563 791	829 820
	112 Hållbar Fred (7 1:1.26)	3 330	1 665
	113 Kapacitetsutveckling och Agenda 2030 (7 1:1.28)	2 055	2 826
	114 Forskningssamarbete (7 1:1.32)	49 169	30 663
	33 Strategiskt inriktade bidrag	-25	0
	Total	643 317	864 975

The first three digits is a Sida-internal code. The numbers in brackets after the title is the appropriation number in the Swedish state budget, for example (7 1:1.6) is expenditure area 7, appropriation area 1:1, appropriation 6 = Asia. Appropriations 30, 31 and 33 are managed by the MFA and administered by Sida.